

## LA POESIA CATALANA DEL RENAIXEMENT AL NEOCLASSICISME

|                 |                               |                 |
|-----------------|-------------------------------|-----------------|
| Curs: 2008-2009 | Codi: 28654                   | Crèdits: 6      |
| Cicle: Segon    | Tipus d'assignatura: Optativa | Semestre: Segon |

### PROFESSOR(S)

[Mireia Campdavalal i Bertran](#)

### DESCRIPCIÓ GENERAL, OBJECTIUS I REQUISITS PREVIS

A l'assignatura La Poesia Catalana del Renaixement al Neoclassicisme s'analitza la producció poètica de diversos autors catalans de l'edat moderna (des del segle XVI a inicis del XIX) a través dels següents aspectes:

- els pilars de la preceptiva poètica pròpia de cada període,
- els trets característics dels diversos corrents estètics i les principals tendències, aplicats a
- les composicions poètiques més complexes i il·lustratives dels autors catalans de l'època, analitzades mitjançant el comentari de text.

L'alumne haurà d'assolir un coneixement aprofundit de tots aquests aspectes i desenvolupar una capacitat crítica interpretativa dels textos.

És recomanable haver cursat Literatura Catalana Moderna, atès que es consoliden i s'amplien alguns dels coneixements exposats de manera més bàsica i succinta en aquesta assignatura, augmentant la nòmina d'autors i d'obres llegides i estudiant-ne amb més detall els principals.

### ESBÓS DEL TEMARI

- La poesia renaixentista
  - El cànon classicista: mimesi, versemblança, decòrum. El manierisme
  - Les reflexions entorn de la poètica: neoplatonisme, neoaristotelisme i horacianisme
  - La modernització de la lírica catalana al Renaixement. Ausiàs March com a model literari: Joan Boscà, Pere Serafí, Joan Ferrandis d'Herèdia, Antoni de lo Frasso, Joan Pujol. La *Sentència* de Francesc Calça
  - La reelaboració culta de la literatura popular o oral: Joan Timoneda, Pere Serafí, Joan Ferrandis d'Herèdia, Galceran Durall
  - El cançoner satíric valencià: Bernat Fenollar, Jaume Gassull i Andreu Martí i Pineda
- L'escola poètica barroca
  - La preceptiva barroca: el *Parnàs català* de Narcís Julià
  - La primera generació barroca: Francesc Vicent Garcia, Rector de Vallfogona, Antoni Maçaners, Rafael Noguers
  - La segona generació barroca: Francesc Fontanella, Josep Blanc, *Comparació de Catalunya ab Troia*, Llorenç Mateu i Sanç, Miquel Ferrando de la Càrcel, Pere Jacint Morlà, Francesc Mulet, Josep Romeguera
- La poesia setcentista: la pervivència del barroc, el rococó, el neoclassicisme i el sentimentalisme
  - La concepció de la poesia catalana al segle XVIII. Preceptiva i "bon gust"
  - Transcendència i artífici en la literatura: Agustí Eura, Joan Bonaventura de Gualbes. La poesia acadèmica
  - El retorn als clàssics:
    - Mitificació i desmitificació de la realitat: Joan Ramis i Ramis, Antoni Febrer i Cardona, Guillem Roca i Seguí
    - D'èpica catalana setcentista: *La Gatomàquia valenciana* i *La persecució dels porcs*
  - El reflex de les circumstàncies del moment (el cicle poètic dedicat al carnestoltes): Francesc Tegell, Pau Puig, Josep de Togores i Sanglada, comte d'Aiamans, Guillem Roca i Reus
  - Poesia política propagandista: Jaume Vada, Ignasi Plana, Josep Robrenyo, Josep Arrau
  - La reacció sentimental: Ignasi Ferrera, Jaume Vada, Joan Baptista Escorigüela, Bru Bret, *Lo temple de la glòria*, Joan Làrios de Medrano, Antoni Puigblanc, Vicent Salvà

### TUTORIES INTEGRADES

Virtuals: a través del correu electrònic, es farà un seguiment dels alumnes i s'atendran les seves iniciatives, es resoldran dubtes (referents a les explicacions de les classes teòriques, a les lectures, a la bibliografia, etc.) i es revisaran les activitats.

## BIBLIOGRAFIA ESSENCIAL

### Lectures obligatòries

SERAFÍ, Pere, *Poesies catalanes* (a cura de Josep Romeu). Barcelona: Barcino, 2001. [selecció]  
ROSSICH, Albert; VALSALOBRE, Pep, *Poesia catalana del barroc*. Bellcaire d'Empordà: Vitel·la (Philologica: Textos, 1), 2006. [selecció]  
VALSALOBRE, Pep, *Agustí Eura (1684-1763). Obra poètica*. Barcelona: Curial, 2003. [selecció]

DOSSIER: antologia de textos poètics i teòrics.

### Bibliografia selecta sobre el temari

- BOVER I FONT, August, «Innovació i tradició en la poesia catalana del segle XVI», *Catalan Review*, II/1 (1987), pàgs. 41-68.
- , «La producció poètica en llengua catalana de Joan Ferrandis de Herèdia», *Miscel·lània Joan Fuster*, vol. VI. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1993, pàgs. 107-116.
- BROWN, Kenneth, «El Barroc literari català i castellà: contextos, textos i intertextos». A: ROSSICH, Albert; RAFANELL, August (ed.), *El Barroc català..* Barcelona: Quaderns Crema, 1989, pàgs. 513-530.
- CAMPABADAL I BERTRAN, Mireia, «Sobre la concepció de la poesia catalana al segle XVIII», *Boletín de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona*, XLVIII (2001-2002 [2002]), pàgs. 231-267.
- CARBONELL, Jordi, «L'obra literària de Joan Ramis i Ramis», *Revista de Menorca*, 55 (1967), pàgs. 5-64.
- DURAN, Eulàlia, «La historiografia catalana en el pas del Renaixement al barroc: el poema èpic sobre Lepant de Joan Pujol (1573)» i «La valoració renaixentista d'Ausiàs Marc». A: *Estudis sobre cultura catalana al Renaixement*. València: Edicions 3i4, 2004, pàgs. 557-571 i 573-591.
- MAS I VIVES, Joan, «Introducció». A: TOGORES I SANGLADA, Josep (COMTE D'AIAMANS), *Poesies*. Barcelona: Curial / PAM, 1995, pàgs. 5-34.
- MIRÓ, Maria Mercè, «L'amor i la sàtira en la poesia de Francesc Fontanella (1622-1701?)». A: ROMERO, Carlos; ARQUÉS, Rossend (ed.), *La cultura catalana tra l'umanesimo e il barocco*. Pàdua: Programma, 1994, pàgs. 321-328.
- (ed.), *La poesia de Francesc Fontanella*, 2 vols. Barcelona: Curial, 1995.
- MOLAS, Joaquim, «Erudició, polèmica i creació en la poesia neoclàssica catalana», *Reduccions*, 3 (1977), pàgs. 61-72.
- , «Poesia barroca i poesia neoclàssica el 1802», *Estudis de Llengua i Literatura Catalanes*, II (=Miscel·lània Josep Maria de Cascuberta, 2), 1981, pàgs. 271-306.
- ROMEU I FIGUERAS, Josep, *Poesia en el context cultural del segle XVI al XVIII*, 2 vols. Barcelona: Curial, 1991.
- , «Incidència de la poesia popular en la lírica catalana culta de l'Edat Mitjana i el Renaixement», *Els Marges*, 43 (1991), pàgs. 5-23.
- ROSSICH, Albert, *Una poètica del Barroc. El «Parnàs català»*. Girona: Col·legi Universitari de Girona, 1979.
- , *Francesc Vicent Garcia. Història i mite del Rector de Vallfogona*. Barcelona: Edicions 62, 1987.
- , «Renaixement, manierisme i barroc en la literatura catalana», *Actes del Vuitè Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes*, vol. II. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1989, pàgs. 149-179.
- , «La literatura catalana entre el barroc i el romanticisme», *Caplletra*, 9 (tardor de 1990), pàgs. 35-57.
- , «Subordinació i originalitat en el barroc literari català: alguns paral·lelismes». A: *El Barroc català* (a cura d'Albert Rossich i August Rafanell). Barcelona: Quaderns Crema, 1989, pàgs. 531-557.
- SCHMID, Beatrice, «Les poesies en català de Joan Ferrandis d'Herèdia», *Literatura y bilingüismo. Homenaje a Pere Ramírez*. Kassel: Reichenberger, 1993, pàgs. 29-41.
- VALL I SOLAZ, Francesc Xavier, «La poesia catalana entre el segle XVI i l'inici del XIX», *El Contemporani*, 29 (gener-juny de 2004), pàgs. 29-34.
- VALSALOBRE, Pep, «Joan Pujol: una lectura contrareformista d'Ausiàs March», *Estudi general*, 14 (1994), pàgs. 105-135.
- , «La poesia del Cinc-cents: a la recerca d'una veu pròpia», *Revista de Catalunya*, 210 (octubre de 2005), pàgs. 79-111.

### COMPLEMENTÀRIA

\* Veg. la bibliografia essencial i complementària del programa de l'assignatura Literatura Catalana Moderna.

### Antologies (per períodes)

- DURAN, Eulàlia; SOLERVICENS, Josep, *Renaixement a la carta*. Vic: Eumo / Universitat de Barcelona, 1996.
- ROSSICH, Albert; VALSALOBRE, Pep, *Poesia catalana del barroc*. Bellcaire d'Empordà: Vitel·la (Philologica: Textos, 1), 2006.
- CAMPABADAL I BERTRAN, Mireia, *El pensament i l'activitat literària del Setcents català*, vol. II: *Manifestacions literàries en llengua catalana (1700-1823)*. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 2003.
- MOLAS, Joaquim, *Poesia neoclàssica i pre-romàntica*. Barcelona: Edicions 62 (Antologia Catalana, 41), 1968.
- GRILLI, Giuseppe, *Antologia de poetes catalans. Un mil·lenni de literatura*, vol. II: *Del segle XVI a Verdaguer*. Barcelona: Galàxia Gutenberg / Cercle de Lectors, 1997.

\* Es facilitarà bibliografia més específica i desglossada segons els punts del temari.

#### **FORMA D'AVUACIÓ**

L'avaluació de l'assignatura es farà a través d'un examen final, que tindrà dues parts: a) el desenvolupament d'un tema o el comentari d'un text teòric; b) el comentari d'una composició poètica. Amb aquest examen s'haurà de demostrar l'assoliment dels objectius establerts i la realització de les activitats indicades. Els exercicis i les intervencions podran matisar la nota.

---